

SOSIAALI- JA TERVEYDENHUOLLON ASIAKASMAKSUT JA NIIDEN PERUSTEET

VOIMASSA 1.1.2025 ALKAEN

Rahoitus- ja talousjaosto xx.xx.xxxx § xx

Aluehallitus xx.xx.xxxx § xx

Aluevaltuusto xx.xx.xxx § xx

Sisällys

1.	MAKSUKATTO JA ASIAKASMAKSUN ALENTAMINEN.....	3
2.	KÄYTTÄMÄTTÄ JA PERUUTTAMATTA JÄTETTY PALVELU.....	4
3.	AVOPALVELUIDEN MAKSUT	4
3.1.	MAKSUTTOMAT TERVEYSPALVELUT.....	4
3.2.	AVOPALVELUT	4
3.3.	ERIKOISLÄÄKÄRIN VASTAANOTTO	6
3.4.	SUUNTERVEYDENHUOLTO 18 vuotta täyttäneiltä	6
4.	KEUSOTEN KUNTOUTUSKESKUS.....	7
5.	SAIRAALAT	8
5.1.	LYHYTAIKAINEN LAITOSHOITO.....	8
5.2.	PITKÄAIKAINEN LAITOSHOITO	8
5.3.	KOTISAIRAALA	9
6.	YLEISET MAKSUT.....	9
6.1.	LÄÄKÄRINTODISTUKSET JA -LAUSUNNOT	9
6.2.	MUUT MAKSUT.....	10
7.	SOSIAALIHUOLTO.....	10
7.1.	MAKSUTTOMAT SOSIAALIPALVELUT	10
7.2.	KOTIIN ANNETTAVAT PALVELUT.....	11
7.2.1.	Kotihoito.....	11
7.2.2.	Kotihoidon tukipalvelut.....	12
7.3.	PÄIVÄ- JA TYÖTOIMINTA	13
7.4.	PERHEHOITO.....	13
7.5.	LASTENSUOJELUN SIJAISHUOLTO.....	15
7.6.	OMAISHOITO	16
7.7.	ASUMISPALVELUT.....	16
7.7.1.	Ikäihmisten asumispalvelut	16
7.7.2.	Kehitysvammaisten erityishuoltona järjestetyn asumispalvelun maksut ja vammaispalvelulain mukaisen asumisen ateriamaksut	17
7.7.3.	Mielenterveys- ja päihdeasumispalvelut	18
7.8.	SOSIAALIHUOLLON LAITOSHOIDON MAKSUT	19
7.9.	ATERIAPALVELUT.....	20
7.10.	LIKKUMISTA TUKEVAT PALVELUT	20

1. MAKSUKATTO JA ASIAKASMAKSUN ALENTAMINEN

SOSIAALI JA TERVEYDENHUOLLON ASIAKASMAKSUKATTO

762,00 €

- Sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuille on säädetty kalenterivuositain maksukatto.
- Maksukaton täytyttyä asiakas saa maksukaton piiriin kuuluvat palvelut maksutta kalenterivuoden loppuun.
- Alle 18-vuotiaan maksut huomioidaan yhdessä huoltajan maksujen kanssa.
- Maksukatossa huomioitavat maksut:
  - lyhytaikaisen laitoshoidon maksut
  - päiväkirurgian maksut
  - sarjahoidon maksut
  - terveydenhuollon ammattihenkilön antamasta fysioterapiasta, neuropsykologisesta kuntoutuksesta, ravitsemusterapiasta, jalkojenhoidosta/jalkaterapiasta, puheterapiasta, toimintaterapiasta ja muusta niihin rinnastettavasta toimintakykyä parantavasta ja ylläpitävästä hoidosta
  - terveysaseman lääkäri- ja hoitajakäyntien maksut
  - kuntoutuksen yksittäisistä terapioidista perittävät maksut sekä kotikuntoutuskäynnit
  - sairaalan poliklinikkamaksut
  - päiväsairalan ja osavuorokautisen laitoshoidon maksut
  - etäyhteyksien avulla toteutetuista palveluista perittävät maksut
  - suun terveydenhuollon maksut tutkimuksesta ja hoidosta, hammasteknisiä kuluja lukuun ottamatta
  - perusterveydenhuollossa suun ja leukojen erikoissairaanhoidon hoitotoimenpiteistä perittävät maksut
  - tilapäisen kotisairaanhoidon sekä tilapäisen kotisairaalahoidon maksut (pois lukien tilapäisen kotipalvelun ja tilapäisen kotihoidon maksut)
  - toimeentulotuesta maksetut maksut
- Maksut, joita ei huomioida maksukatossa:
  - lyhytaikainen laitoshoido, josta peritään alennettu päivämaksu maksukaton täyttymisen jälkeen
  - suun terveydenhuollon **proteesit, oikomislaitteet ja muut** hammastekniset kulut
  - kotihoidon ja kotipalvelun maksuja
  - tulosidonnaisia maksuja
  - maksuja, jotka on korvattu asiakkaalle esim. tapaturmavakuutuksella
  - lastensuojelun maksut
  - sairaankuljetuksen maksuja
  - lääkärintodistuksen maksuja
  - asumispalveluiden maksuja
  - yksityislääkärin läheteellä tehtyjen laboratorio- ja kuvantamistutkimusten maksuja
  - käyttämättä tai perumatta jätetystä palvelusta perittävä maksu
  - viivästyskorke ja perintäkulut

ASIAKASMAKSUN ALENTAMINEN JA PERIMÄTTÄ JÄTTÄMINEN

- Asiakasmaksu tulee alentaa tai jättää perimättä, mikäli yksilöllinen tarve- ja tilannearvio sitä edellyttää. Asiakkaalle annetaan tieto mahdollisuudesta hakea maksujen alentamista tai perimättä jättämistä mahdollisuuksien mukaan ennen ensimmäistä palvelutapahtumaa tai sen yhteydessä, mutta viimeistään maksun perimisen yhteydessä.
- Maksun alentaminen tai perimättä jättäminen asiakkaan tai perheen toimeentulon edellytyksien tai elatusvelvollisuuden vaarantumisen takia koskee sosiaalipalvelujen maksuja sekä terveydenhuollon tulosidonnaisia että tasasuuruksia maksuja.
- Pitkäaikaisen laitoshoidon, palveluasumisen ja kotihoidon maksut voidaan alentaa tai jättää perimättä myös huollollisten syiden perusteella.

2. KÄYTTÄMÄTTÄ JA PERUUTTAMATTA JÄTETTY PALVELU

Käyttämättä ja peruuttamatta jätetty palvelu	56,70 €	kertamaksu
<ul style="list-style-type: none"> • Jos asiakas tai hänen edustajansa on varannut vastaanottoajan terveydenhuollon palveluihin tai sosiaali- tai terveydenhuollon lyhytaikaisen hoito- tai asumispalvelupaikan ja asiakas on ilman hyväksyttävää syytä ja varattua aikaa tai paikkaa ennalta peruuttamatta jäänyt saapumatta varattuna aikana vastaanotolle tai asianomaiseen yksikköön, peritään maksu käyttämättä ja peruuttamatta jätetystä palvelusta. • Maksu peritään 18 vuotta täyttäneeltä. 		

3. AVOPALVELUIDEN MAKSUT

3.1. MAKSUTTOMAT TERVEYSPALVELUT

- Palvelun maksuttomuus koskee:
  - maksukaton täyttymisen jälkeen maksukattoon kuuluvia palveluita (ks. 1.)
  - sotainvalideja
  - hengityshalvauspotilaita
  - alle 18-vuotiaita
  - rintamaveteraanien lääkärin vastaanottokäyntejä ja kuntoutusta
  - kehitysvamma~~poli~~klinikan **vastaanoton** kuntoutussuunnitelmopalveluita
  - jatkuvan kotihoidon asiakkaiden lääkärin vastaanottokäyntejä
  - tartuntatautilain mukaista hoitoa
  - yleisvaarallisen tartuntataudin hoito
  - yleisen rokotusohjelman rokotuksia
  - työvoimaviranomaisen läheteen perusteella Keusoten palveluissa tehtävät terveystarkastukset tai työkyvyn arviointiin liittyvät tapaamiset, tutkimukset ja selvitykset
  - kutsuntatarkastusta
  - koulu- ja opiskeluterveydenhuollon lääkärikäyntejä/tutkimuksia joihin ei sisälly sairaanhoitoa
  - äitiys- ja lastenneuvolan käyntejä
  - perhesuunnittelukäyntejä, joihin ei sisälly sairaanhoitoa
  - isyystutkimukseen liittyviä käyntejä
  - asiakkaita, joilla on maksajana muu taho, kuten vakuutusyhtiö, varuskunta, rikosseuraamuslaitos
  - mielenterveystyöhön liittyvät avosairaanhoidon palvelut
  - poliklinista päihdehuoltoa
  - päihdekuntoutujien C-hepatiittihoidon
  - perusterveydenhuollon hoitajakäyntejä
- Palvelualakohtaiset tarkennukset maksuttomuudesta esitetään lisäksi erikseen

3.2. AVOPALVELUT

Terveyskeskuslääkärin vastaanotto	~~23,00 €~~ 28,20 €	käyntimaksu
Terveyskeskuslääkärin etävastaanotto	~~19,30 €~~ 28,20 €	
<ul style="list-style-type: none"> • Asiakasmaksu peritään kolmelta ensimmäiseltä lääkärin vastaanottokäynniltä 18 vuotta täyttäneiltä. Maksukatto kalenterivuodessa on 762,00 €. Asiakasmaksu peritään kolmelta 		

ensimmäiseltä lääkärin vastaanottokäynniltä, minkä jälkeen palvelu on maksutonta kalenterivuoden loppuun.		
<ul style="list-style-type: none"> Ei peritä sotiemme veteraaneilta (veteraanitunnus) 		
Terveyskeskuslääkärin päivystysvastaanotto	~~31,60 €~~ 38,70 €	käyntimaksu
Terveyskeskuslääkärin etänä suoritettu päivystysvastaanotto	~~19,30 €~~ 38,70 €	
<ul style="list-style-type: none"> Arkin klo 20-08, la-su ja pyhäpäivät Peritään jokaiselta akuuttivastaanottokäynniltä 18 vuotta täyttäneiltä, jollei asiakkaalla ole vapaakorttia Ei peritä sotiemme veteraaneilta (veteraanitunnus) 		
Fysioterapeutin suoravastaanottokäynti	~~12,80 €~~ 18,60 €	käyntimaksu
Fysioterapeutin etävastaanotto	~~10,70 €~~ 18,60 €	
<ul style="list-style-type: none"> Laskutetaan enintään kolmelta käynniltä vuodessa 18 vuotta täyttäneiltä. Yksilökohtainen fysioterapia perustuu asiakkaalle laadittuun hoito- ja palvelusuunnitelmaan ja se toteutetaan yksittäisinä hoitokertoina Ei peritä sotiemme veteraaneilta (veteraanitunnus). 		
Terapiakäynti	~~12,80 €~~ 18,60 €	käyntimaksu
Etäterapiakäynti	~~10,70 €~~ 18,60 €	
<ul style="list-style-type: none"> Maksu peritään 18 vuotta täyttäneiltä Fysioterapia, puheterapia, toimintaterapia, jalkaterapia, neuropsykologinen kuntoutus, ravitsemusterapia sekä muut näihin rinnastettavat toimintakykyä ylläpitävät ja parantavat terapiat. Terapiakäynti on yksilökäynti silloin, kun käyntejä 1-2 kertaa tai jos käyntejä on enemmän kuin 2, mutta hoidon sisältö eri hoitokerroilla. Ei peritä sotiemme veteraaneilta (veteraanitunnus). 		
Sarjassa annettava hoito	~~12,80 €~~ 18,60 €	käyntimaksu
Sarjassa annettu etähoito	~~10,70 €~~ 18,60 €	
<ul style="list-style-type: none"> Maksu peritään 18 vuotta täyttäneiltä Hoito perustuu asiakkaalle laadittuun hoito- ja palvelusuunnitelmaan ja se toteutetaan samankaltaisena tai lähes samankaltaisena useita kertoja muodostaen hoitosarjan. Sarjassa annettavaa hoitoa ovat lääkinnällinen kuntoutus, fysio-, puhe-, toimintaterapia, jalkaterapia, ravitsemusterapia, muut näihin rinnastettavat toimintakykyä ylläpitävät ja parantavat terapiat ja toimenpiteet. Asiaksmaksu peritään enintään 45 kerralta kalenterivuodessa. Ei peritä sotiemme veteraaneilta (veteraanitunnus). 		
Terapiat, ryhmäkäynti	~~4,40 €~~ 5,40 €	käyntimaksu
Etäterapiat, ryhmäkäynti	~~3,70 €~~ 5,40 €	
Arviointi- ja kotikuntoutuspalvelu		
<ul style="list-style-type: none"> lääkärin kotikäynti 	~~21,10 €~~ 25,80 €	käynti
<ul style="list-style-type: none"> tilapäinen kotihoito (yksittäinen hoitajakäynti ei arviointijaksoa) 	~~13,40 €~~ 16,40 €	käynti
<ul style="list-style-type: none"> yksittäinen terapeutin käynti (ei kuntoutusjaksoa) 	~~13,40 €~~ 16,40 €	käynti
<ul style="list-style-type: none"> yksittäinen terapeutin etäkäynti 	~~10,70 €~~ 16,40 €	käynti
<ul style="list-style-type: none"> moniammatillinen arviointijakso 	~~13,40 €~~ 16,40 €	päivä
<ul style="list-style-type: none"> moniammatillinen kotikuntoutusjakso 	~~13,40 €~~ 16,40 €	päivä
<ul style="list-style-type: none"> Enimmäismaksu / päivä 	~~40,20 €~~ 49,20 €	päivä
<ul style="list-style-type: none"> Palvelua tuotetaan monimuotoisesti yhdistäen jalkautuvia palveluja, etä- ja digipalveluja Arviointi- tai kuntoutusjaksoilla peritään moniammatillisen tiimin käynneistä yksi käyntimaksu/päivä käyntimäärästä riippumatta, kerryttää maksukattoa lääkärin kotikäynneistä peritään käyntimaksu / käynti Tilapäisestä kotihoitosta peritään käyntimaksu / käynti. Tilapäinen kotihoito on määräaikainen korkeintaan neljä viikkoa kestävä palvelu. Palvelu on tarkoitettu henkilölle, jonka toimintakyky on väliaikaisesti heikentynyt ja hoidon tarve on tilapäistä. 		

Yleisvaarallinen tartuntatauti	
<ul style="list-style-type: none"> • Terveydenhuollon palveluista ovat maksuttomia mm. tartuntatautilaissa tarkoitetut rokotukset, yleisvaarallisen tartuntataudin tutkimus, hoito ja hoitoon määrätty lääkkeet sekä sairastuneen tai sairastuneeksi epäillyn eristäminen, valvottavaan tartuntatautiin sairastuneen hoitoon määrätty lääkkeet. • Valvottavista tartuntataudeista HIV-infektion, tippurin ja sukupuoliteitse tarttuvan klamydian tutkimus- ja hoitokustannuksista vastaa hyvinvointialue. Muiden valvottavien tautien tutkimus- ja hoitokustannuksista hyvinvointialue voi periä asiakasmaksun • Maksuttomuus ei koske matkoja terveydenhuollon toimintayksikköön, jotka korvataan sairausvakuutuslain nojalla pl. mahdollinen siirtokuljetus toimintayksikköjen välillä. • Tutkimus on maksutonta riippumatta siitä, osoittautuuko testitulos positiiviseksi vai ei. • Hoito on maksutonta vain silloin, jos testitulos on positiivinen, koska muuten ei ole kysymys yleisvaarallisen tartuntataudin hoidosta. • Kelan ohjeistuksen mukaan hoito on maksutonta hoito-oikeustodistuksella (mm. eurooppalainen sh-kortti) • Mikäli ei ole todistusta oikeudesta hoitoetuksiin Suomessa, henkilö saa testauksen ja hoidon Suomessa terveydenhuoltolain ja WHO:n kansainvälisen terveystodistuksen IHR:n nojalla • Itse maksavat henkilöt mm. au parit • Kunnat ja sairaanhoitopiirit voivat hakea valtion korvausta Kelasta. 	

3.3. ERIKOISLÄÄKÄRIN VASTAANOTTO		
Erikoislääkärin vastaanotto	46,00 € 66,70 €	käyntimaksu
Erikoislääkärin etävastaanotto	38,60 € 66,70 €	
<ul style="list-style-type: none"> • mm. ortopedin, fysiatriin, silmälääkärin, ihotautilääkärin, päihdelääkärin tai muun erikoislääkärin vastaanottokäynnit • 18 vuotta täyttäneiltä peritään terveyskeskuksessa annetusta suun ja leukojen erikoissairaanhoidon tutkimuksesta ja hoidosta suun terveydenhuollon perusmaksun sijaan mm. silloin, kun huuli-suulakihalkiokeskus lähettää potilaat osittain hoitoon perusterveydenhuoltoon • Ei peritä alle 18-vuotiailta 		

3.4. SUUNTERVEYDENHUOLTO 18 vuotta täyttäneiltä		
Perusmaksu, Suuhygienistin vastaanottokäynti	11,30 € 13,80 €	käyntimaksu
Perusmaksu, Hammaslääkärin vastaanottokäynti	14,60 € 17,90 €	
Perusmaksu, Erikoishammaslääkärin vastaanottokäynti	21,50 € 26,30 €	
Kuvantamistutkimus:		käyntimaksu
hammaskuva	9,40 € 11,50 €	
panoraamaröntgen	21,10 € 25,80 €	
Ehkäisevä hoito	9,40 € 11,50 €	käyntimaksu
Sisältyy SC-ryhmän suun terveyden edistämisen toimenpiteet		
Tutkimukset, hammastarkastukset ja sairauksien hoidosta/toimenpide		käyntimaksu
Vaativuusluokitus		
0 - 2	9,40 € 11,50 €	
3 - 4	21,10 € 25,80 €	
5 - 7	41,80 € 51,20 €	
8 - 10	61,20 € 75,00 €	
11 - tai sitä suurempi vaativuusluokka	85,90 € 105,20 €	
Proteettiset toimenpiteet		käyntimaksu
a) proteesin pohjaus	61,20 € 75,00 €	

b) proteesin korjaus	41,80 € ~~51,20 €~~	
c) akryyliosa- ja kokoproteesi	204,80 € ~~250,90 €~~	
d) kruunut ja sillat / hammas	204,80 € ~~250,90 €~~	
e) rankaproteesi	248,60 € ~~304,50 €~~	
Hammaslääkärin kotikäynti	21,10 € ~~25,80 €~~	käyntimaksu
Muun suun terveydenhuollon ammattihenkilön suorittama kotikäynti	13,40 € ~~16,40 €~~	käyntimaksu
Käyttämättä ja peruuttamatta jätetty käyntiaika	56,70 €	kertamaksu
<ul style="list-style-type: none"> Maksu peritään luvussa 2. esitetyn mukaisesti 		
<p>Asiakasmaksua ei peritä seuraavilta asiakasryhmiltä:</p> <ul style="list-style-type: none"> Alle 18-vuotiailta Julkisessa laitoshoidossa olevilta Varusmiehiltä, siviilipalvelusmiehiltä Vangeilta, pidätetyiltä Henkilöiltä, joilla on rintamasotilastunnus, rintamapalvelustunnus, rintamatunnus, veteraanitunnus tai joilla on eräisiin Suomen sotiin liittyneissä tehtävissä palvelleiden kuntoutuksesta annetun lain (1039/1997) 2 §:ssä tarkoitettu todistus lain 1 §:n 1 momentin 3 kohdassa tarkoitettuihin miinanraivaustehtäviin osallistumisesta, maksuton hoito koskee koko suun terveydenhuollon perusterveydenhuollon piiriin kuuluvia palveluja kuten hampaiden tarkastus, ehkäisevä hoito, protetiikan kliiniset ja hammastekniset työt sekä käyntimaksut. <p>Erikoismateriaalit:</p> <ul style="list-style-type: none"> Voidaan periä enintään todellisia kustannuksia vastaava maksu <p>Oikomislaitteet ja hammastekniset kustannukset:</p> <ul style="list-style-type: none"> Edellä säädettyjen maksujen lisäksi voidaan oikomislaitteista, purentakiskoista ja hammasproteettisista toimenpiteistä periä aiheutuneet hammastekniset kulut enintään todellisten kustannusten mukaisina 18-vuotiailta ja vanhemmilta, mikäli potilas ei ole suorittanut maksua suoraan valmistajalle Jos potilas annettujen käyttöohjeiden vastaisen menettelyn tai ilmeisen huolimattomuuden vuoksi on aiheuttanut oikomislaitteen häviämisen tai vahingoittumisen, voidaan myös alle 18-vuotiaalta hänet periä uuden oikomislaitteen hankkimisesta tai vahingoittuneen laitteen korjaamisesta aiheutuneet hammastekniset kulut enintään todellisten kustannusten mukaisina myös alle 18-vuotiailta. 		

4. KEUSOTEN KUNTOUTUSKESKUS

Lyhytaikainen laitoshoido (ei kuntoutusjakso, eikä kuntoutuskurssi)	54,60 € ~~66,90 €~~	
Lyhytaikaisen laitoshoidon maksukaton täyttymisen jälkeinen maksu	25,10 €	Päivämaksu
Päivä- ja yöhoidon maksu	30,70 €	
Lääkinnällinen osastokuntoutus	18,80 € ~~23,00 €~~	päivämaksu
Kuntoutuskurssi	18,80 € ~~23,00 €~~	Päivämaksu
Päiväkuntoutus	13,40 € ~~18,60 €~~	
Poliklinikka		
Lääkärin vastaanottokäynti	23,00 € ~~28,20 €~~	käynti
Lääkärin etävastaanottokäynti	19,30 € ~~28,20 €~~	
Terapeutin vastaanottokäynti	13,40 € ~~18,60 €~~	
Terapeutin etävastaanottokäynti	10,70 € ~~18,60 €~~	
Ryhmäkäynti	4,40 € ~~5,40 €~~	käyntimaksu

Etäryhmäkäynti	~~3,70 €~~ 5,40 €	
<ul style="list-style-type: none"> Osastokuntoutuksen asiakasmaksua ei peritä luvussa 3.1. esitetyn listauksen mukaisesti, lukuun ottamatta alle 18-vuotiaita, joilta peritään asiakasmaksu enintään seitsemältä päivältä kalenterivuodessa. Asiakasmaksua ei alle 18-vuotialta peritä sen jälkeen, kun hoitopäiviä on kertynyt yli seitsemän. Osastokuntoutuksen asiakasmaksu peritään tulo-, laitokuntoutuksessa olo- ja lähtöpäiviltä. Lähtöpäivältä ei peritä maksua, jos hoito samana päivänä jatkuu toisessa laitoksessa Lyhytaikaisen laitoshoidon asiakasmaksua ei peritä luvussa 3.1. esitetyn listauksen mukaisesti, lukuun ottamatta alle 18-vuotiaita, joilta peritään asiakasmaksu enintään seitsemältä päivältä kalenterivuodessa. Asiakasmaksua ei alle 18-vuotialta peritä sen jälkeen, kun hoitopäiviä on kertynyt yli seitsemän. Lyhytaikaisen laitoshoidon asiakasmaksu peritään tulo-, laitokuntoutuksessa olo- ja lähtöpäiviltä. Lähtöpäivältä ei peritä maksua, jos hoito samana päivänä jatkuu toisessa laitoksessa 		

5. SAIRAALAT

5.1. LYHYTAIKAINEN LAITOSHOITO

Lyhytaikainen laitoshoido (sairaalaosastot)	~~54,60 €~~ 66,90 €	
Maksukatontäyttymisen jälkeinen maksu	25,10 €	päivämaksu
Päivä- ja yöhoidon maksu	30,70 €	
<ul style="list-style-type: none"> Maksukatontäyttymisen jälkeen lyhytaikaisesta laitoshoidosta (sairaalaosastot) peritään hoitopäivältä 25,10 euroa. Asiakasmaksua ei peritä luvussa 3.1. esitetyn listauksen mukaisesti, lukuun ottamatta alle 18-vuotiaita, joilta peritään asiakasmaksu enintään seitsemältä päivältä kalenterivuodessa. Asiakasmaksua ei peritä alle 18-vuotialta sen jälkeen, kun hoitopäiviä on kertynyt yli seitsemän. Asiakasmaksu peritään tulo-, sairaalassaolo- ja lähtöpäiviltä. Lähtöpäivältä ei peritä maksua, jos hoito samana päivänä jatkuu toisessa laitoksessa 		

5.2. PITKÄAIKAINEN LAITOSHOITO

Pitkäaikainen laitoshoido (sairaalaosastot)	kuukausimaksu
<ul style="list-style-type: none"> Pitkäaikaisen laitoshoidon (sairaalaosastot) maksu peritään hoidon alkamisesta lähtien, jos laitoshoidon arvioidaan kestävän yli kolme kuukautta. Muutoin maksu määrätään sen jälkeen, kun henkilö on ollut laitoshoidossa yli kolme kuukautta ja hänen toimintakykynsä on heikentynyt niin, että häntä on edelleen hoidettava laitoksessa. Maksu saa olla Asiakasmaksulain 7 c §:n mukaan enintään 85 prosenttia asiakkaan kuukausituloista, joista on tehty Asiakasmaksulain 10 c ja 10 d §:ssä säädetty vähennykset. Jos asiakas on välittömästi ennen 1 momentissa tarkoitettun palvelun alkamista elänyt yhteistaloudessa avioliitossa tai avoliitossa ja hänen tulonsa ovat suuremmat kuin puolison tulot, maksu määräytyy puolisojen yhteenlaskettujen kuukausitulojen perusteella. Tällöin maksu saa olla enintään 42,5 prosenttia puolisojen yhteenlasketuista kuukausituloista, joista on tehty Asiakasmaksulain 10 c §:n 1 momentissa tarkoitettut vähennykset. Jos kuitenkin kumpikin puolisoista on pitkäaikaisessa ympäri vuorokautisessa tehostetussa palveluasumisessa, pitkäaikaisessa perhehoidossa tai pitkäaikaisessa laitoshoidossa, maksu määräytyy siten kuin Asiakasmaksulain 7c §:n 1 momentissa säädetään. Hyvinvointialueen kunnan tai kuntayhtymän on maksua määrätessään huolehdittava siitä, että asiakkaan henkilökohtaiseen käyttöön jää käyttövara, joka on pitkäaikaisen laitoshoidon asiakkaalle vähintään 122 euroa kuukaudessa. 	

<ul style="list-style-type: none"> Asiakasmaksua ei peritä alle 18-vuotiaalta sen jälkeen, kun hoitopäiviä on kertynyt sairaalassa tai sen toimintayksikössä kalenterivuodessa yli seitsemän. 		
5.3. KOTISAIRAALA		
Kotisairaalan poliklinikka käynti	~~12,80 €~~ 15,70 €	käyntimaksu
<ul style="list-style-type: none"> Lääkärin tai muun terveydenhuollon ammattihenkilön vastaanottokäynti kotisairaalan poliklinikalla 		
Kotisairaalan lääkärin / hammaslääkärin kotikäynti	~~21,10 €~~ 25,80 €	käyntimaksu
Kotisairaalan muun terveydenhuollon ammattihenkilön kotikäynti	~~13,40 €~~ 16,40 €	
<ul style="list-style-type: none"> Lääkärin tai muun terveydenhuollon ammattihenkilön suorittama kotikäynti. Mikäli asiakas kuuluu jatkuvan tai säännöllisen kotisairaanhoidon tai asumispalvelun piiriin, maksua kotikäynnistä ei peritä. Samalta vuorokaudelta laskutetaan korkeintaan ~~40,20 €~~ 49,20 € 		

6. YLEISET MAKSUT

6.1. LÄÄKÄRINTODISTUKSET JA -LAUSUNNOT		
Lääkärintodistus ja -lausunto	56,70 €	kertamaksu
<ul style="list-style-type: none"> Asiakkaan pyytämästä todistuksesta tai lausunnosta peritään maksu. Maksulliset lääkärintodistukset ja -lausunnot: <ul style="list-style-type: none"> Terveyttä, soveltuvuutta ja suorituskykyä koskevat todistukset, jotka eivät liity sairauden hoitoon (T-todistus), esim. todistus virkaan nimittämistä, vakuutta tai harrastusta varten vapaamuotoiset lausunnot edunvalvontavaltuutusta varten asiakkaalle itselleen annettavat todistukset Muun tahon tilaamat ja maksamat selvitykset, esim. Kela E-lausunnot vakuutusyhtiölle Asiakkaan hoitoon liittyvästä todistuksesta ei peritä maksua. Maksuttomat lääkärintodistukset ja -lausunnot: <ul style="list-style-type: none"> Suppea todistus (A-todistus) – sairauden, vian tai vamman toteaminen, pelkkä diagnoosi Laaja todistus (B-todistus) – pitkäaikainen sairaus, työkyvyttömyys, invaliditeetti sekä näiden johdosta oikeus sosiaaliturvaetuuksiin Etuuden hakemista varten annettava todistus (C-todistus) – silloin kun todistus liittyy hoitoon Edunvalvontaa varten annettava todistus holhousviranomaiselle tai tuomioistuimelle näiden pyynnöstä (Holhouslaki 90 §) Toisen viranomaisen edellyttämät lausunnot ja todistukset etuuden tai tuen hakemiseksi Todistus kuolleena syntyneestä, kuolintodistus, lupa hautaamiseen ja kuolin selvitys annetaan maksutta. Alle 18-vuotiaille ja opiskelijoille annettavat maksuttomat todistukset ja -lausunnot: <ul style="list-style-type: none"> Poissaoloa varten annettavat todistukset sairaudesta, vammasta tai raskaudesta Nuorison terveystodistus Opiskelua varten opiskeluterveydenhuollossa kirjoitettu lausunto/todistus Koululaisille annettavat todistukset Muut todistukset ja lausunnot kuten yllä. 		
Lääkärintodistus ajokorttia varten	68,10 €	kertamaksu

<ul style="list-style-type: none"> Nuorison terveystodistus on maksuton ajokorttia hankkivalle nuorelle 		
6.2. MUUT MAKSUT		
CD-maksu / muistitikkumaksu	~~22,40 €~~ 27,40 €	kertamaksu
<ul style="list-style-type: none"> Asiakkaan omaan käyttöön pyytämät CD-kopiot/muistitikkukopiot esim. silmänpohjakuvista / kuvantamistutkimuksista 		
Kopio- / tulostemaksu		
A4-kokonen sivu	~~1,10 €~~ 1,30 €	kertamaksu
A3-kokonen sivu	~~2,20 €~~ 2,60 €	kertamaksu
<ul style="list-style-type: none"> Maksu peritään asiakkaan pyytämästä potilasasiakirjan ja asiakasrekisterin kopiosta / tulosteesta Kopiointi / tulostus on maksuton kerran kalenterivuoden aikana Eryityisiä toimenpiteitä vaativa asiakirjapyyntö: kopion hinta sekä lisäksi ~~55,80 €~~ 68,30 € jokaiselta tiedon keruuseen liittyvältä alkavalta tunnilta 		
Muut kuin Suomessa asuvat henkilöt		
Muut kuin Suomessa asuvat henkilöt <ul style="list-style-type: none"> Peritään kansainvälisen sopimuksen mukaan määräytyvä maksu tai palvelun tuottamisesta aiheutuneen kustannuksen suuruinen maksu. Alle 18-vuotiailta lapsilta ja nuorilta sekä äitiys- ja lastenneuvolapalveluista ns. paperittomilta henkilöiltä peritään asiakasmaksut terveydenhuollon palveluista kuten kuntalaisilta 		
Paperilaskulisä	5,00 €	lasku
<ul style="list-style-type: none"> Asiakkaan ensimmäinen paperilasku on maksuton, seuraavista paperilaskuista peritään 5,00 € / lasku Verkkopankkiin tilattu e-lasku on maksuton 		

7. SOSIAALIHUOLTO

7.1. MAKSUTTOMAT SOSIAALIPALVELUT

- Palvelun maksuttomuus koskee:
  - sotainvaldeja
  - kehitysvammaisten erityishuoltoon kuuluvia palveluita, lukuun ottamatta ateria- ja ylläpitokuluja
  - vammaispalvelulain 8 § mukaista:
    - päivätoimintaa, lukuun ottamatta kuljetusta ja aterioita
    - henkilökohtaista apua
    - palveluasumiseen liittyviä erityispalveluita
    - pitkäaikaista perhehoitoa lukuun ottamatta ateria- ja ylläpitokuluja
  - rintamaveteraanien kotihoidon palveluita
  - poliklinista päihdehuoltoa
  - erityislaeissa kunnan tehtäväksi määrättyjä maksuttomia palveluita
  - maksuttomaksi säädettyjä sosiaalihuollon palveluita, mm. sosiaalityötä, sosiaaliohjausta ja sosiaalista kuntoutusta ja perhetyötä
  - asiakkaita, joilla maksajana on muu taho
- Palvelualakohtaiset tarkennukset maksuttomuudesta esitetään erikseen

7.2. KOTIIN ANNETTAVAT PALVELUT						
7.2.1. Kotihoito						
Lapsiperheiden kotipalvelun maksut	0 – 2 h	10,60 €	käyntimaksu			
	yli 2 – 4 h	17,90 €				
	yli 4 – 6 h	23,00 €				
	yli 6 h	28,10 €				
<ul style="list-style-type: none"> Tilapäisen kotipalvelun käynneistä peritään kertamaksu palvelun keston mukaisesti. Käyntimaksuilla ei ole päiväkohtaista enimmäisrajaa. Asiakasmaksua ei peritä luvuissa 3.1. esitetyn listauksen mukaisesti eikä: <ul style="list-style-type: none"> perheen tulojen alittuessa jatkuvan kotihoidon kuukausimaksutaulukossa määrätyt tulorajat lapsiperheiltä lastensuojelulain avohuollon tukitoimena toteutettavasta kotipalvelusta jatkuvan kotihoidon kuukausimaksua maksavilta asiakkailta 						
Tilapäisen kotihoidon maksut (käynntejä vähemmän kuin 4 kertaa kuukaudessa)	0 – 2 h	13,40 €	käyntimaksu			
	2 – 4 h	17,90 €				
	4 – 6 h	23,00 €				
	yli 6 h	28,10 €				
	Henkilömäärä	Tuloraja €/kk				
Perheeseen mukaiset kotipalvelun maksuttomuuden ylärajat	1	653 €				
	2	1205 €				
	3	1891 €				
	4	2338 €				
	5	2830 €				
	6	3251 €				
	korotus / lisählö	389 €				
Säännöllisen kotihoidon maksut / Yhteisöllisen asumisen maksut		kuukausimaksu				
<ul style="list-style-type: none"> Kotihoidon palvelukokonaisuus voi sisältää sosiaalihoitolain 19 § mukaisen kotipalvelun ja terveydenhuoltolain 25 §:n mukaisen kotisairaanhoidon. Kotihoito katsotaan jatkuvaksi ja säännölliseksi, jos asiakkaalla on kotihoidon käynntejä kerran viikossa tai useammin. Jatkuvasti ja säännöllisesti annetusta kotihoidosta peritään palvelun (1) laadun ja määrän, (2) perheen koon sekä (3) palvelun käyttäjän maksukyvyyn mukaan määräytyvä kohtuullinen kuukausimaksu. Säännöllisen kotihoidon asiakkaille, joilla on lääkkeiden koneellinen annosjakelu, lisätään kotihoidon palvelu- ja hoitosuunnitelmalle kaksi (2) tuntia kuukaudessa. Tämä laskennallinen aika pitää sisällään lääkkeiden annosjakelun ja kaiken turvalliseen lääkehoitoon sisältyvän vastuun. Kuukausimaksun suuruus määritellään oheisen taulukon mukaisesti. Kuukausimaksu saa olla enintään maksuprosentin osoittama määrä tulorajan ylittävistä kuukausituloista: 						
	Maksuprosentti perheen koon mukaan					
Palvelutunnit kuukaudessa	1	2	3	4	5	6 henkilöä tai enemmän
4 tuntia tai vähemmän	8,00	7,00	6,00	6,00	6,00	6,00
5	10,00	8,75	7,50	7,50	7,50	7,50
6	12,00	10,50	9,00	9,00	9,00	9,00

7	14,00	12,25	10,50	10,50	10,50	10,50
8	16,00	14,00	12,00	12,00	12,00	12,00
9	17,00	14,75	12,50	12,50	12,50	12,00
10	18,00	15,50	13,00	13,00	13,00	12,00
11	19,00	16,25	13,50	13,50	13,50	12,00
12	20,00	17,00	14,00	14,00	14,00	12,00
13	21,00	17,75	14,50	14,50	14,00	12,00
14	22,00	18,50	15,00	15,00	14,00	12,00
15	23,00	19,25	15,50	15,50	14,00	12,00
16	24,00	20,00	16,00	16,00	14,00	12,00
17	24,50	20,50	16,50	16,00	14,00	12,00
18	25,00	21,00	17,00	16,00	14,00	12,00
19	25,50	21,50	17,50	16,00	14,00	12,00
20	26,00	22,00	18,00	16,00	14,00	12,00
21	26,50	22,50	18,50	16,00	14,00	12,00
22	27,00	23,00	19,00	16,00	14,00	12,00
23	27,50	23,50	19,00	16,00	14,00	12,00
24	28,00	24,00	19,00	16,00	14,00	12,00
25	28,50	24,00	19,00	16,00	14,00	12,00
26	29,00	24,00	19,00	16,00	14,00	12,00
27	29,50	24,00	19,00	16,00	14,00	12,00
28	30,00	24,00	19,00	16,00	14,00	12,00
29	30,50	24,00	19,00	16,00	14,00	12,00
30	31,00	24,00	19,00	16,00	14,00	12,00
31	31,50	24,00	19,00	16,00	14,00	12,00
32	32,00	24,00	19,00	16,00	14,00	12,00
33	32,50	24,00	19,00	16,00	14,00	12,00
34	33,00	24,00	19,00	16,00	14,00	12,00
35	33,50	24,00	19,00	16,00	14,00	12,00
36	34,00	24,00	19,00	16,00	14,00	12,00
37	34,50	24,00	19,00	16,00	14,00	12,00
38 tai enemmän	35,00	24,00	19,00	16,00	14,00	12,00

- Kun henkilömäärä on suurempi kuin kuusi, tuloajaa korotetaan 389 eurolla ja maksuprosenttia alennetaan yhdellä (1) prosenttiyksiköllä kustakin seuraavasta henkilöstä.
- Asiakasmaksua ei peritä luvuissa 3.1. esitettyjen listauksien mukaisesti, lukuun ottamatta maksukattoa. Kotihoidon asiakasmaksuja ei huomioida maksukatossa.

Kotihoidon etähoiva		Laskutus kotihoidon maksutaulukon mukaisesti
<ul style="list-style-type: none"> • Etäpalvelun käyntiajat sisällytetään kotihoidon maksun perustana oleviin käyntiaikoihin 		
Kotihoidon perittävä enimmäistuntimaksu	71,50 € 79,50 €	tuntihinta

7.2.2. Kotihoidon tukipalvelut

Tuotetaan jatkossa palvelusetelillä <ul style="list-style-type: none"> • Tukipalveluna myönnetystä ateriapalvelusta asiakkaalta perittävä maksu silloin, kun ~~hva~~ hyvinvointialue järjestää palvelun muulla tavalla kuin palvelusetelillä 	4,00 €	kertamaksu /ateria
--	--------	--------------------

Kylpypalvelu <ul style="list-style-type: none"> Kylpypalvelu ei sisällä kuljetusta Koskee säännöllisen kotihoidon ja geriatrisen keskuksen asiakkaita 	13,20 €	kertamaksu
Peruuttamaton kylpypalvelu <ul style="list-style-type: none"> Maksua ei peritä, mikäli peruutus tulee 3 päivää ennen tai asiakas joutuu esim. sairaalahoitoon 	13,20 €	kertamaksu
Kotiapupalvelu Kotiapupalveluna myönnetty siivous-, vaatehuolto- tai asiointipalvelu. Asiakkaalta perittävä maksu silloin, kun ~~ava~~ hyvinvointialue järjestää palvelun muulla tavalla kuin palvelusetelillä.	25,00 €	tunti
Sosiaalipäivystyksen kotiaputehtävät	40,00 €	kertamaksu

7.3. PÄIVÄ- JA TYÖTOIMINTA		
Päivätoiminta		
<ul style="list-style-type: none"> Asiakasmaksua ei peritä luvussa 3.1. esitetyn listauksen mukaisesti <ul style="list-style-type: none"> kehitysvammaisilta, jotka saavat palvelun erityishuoltona kehitysvammalain perusteella. Myös kuljetus on asiakkaille maksutonta. vammaisilta, jotka saavat palvelun vammaispalvelulain perusteella. Kuljetuksesta peritään julkisen liikenteen maksu. Mikäli asiakkaat syövät päivätoimintakeskuksessa, ateriamaksu peritään ateriapalveluhinnaston mukaisesti 		
Työtoiminta		
<ul style="list-style-type: none"> Työtoiminnasta ei peritä erillistä asiakasmaksua. Mikäli asiakkaat syövät toimintakeskuksessa, ateriamaksut peritään ateriapalveluhinnaston mukaisesti Vammaispalvelulain mukaisesta kuljetuspalvelusta peritään julkisen liikenteen taksan mukainen omavastuu 		
Ikäihmisten päivätoiminnan maksut		
<ul style="list-style-type: none"> Päivätoiminta 5 tuntia, sisältää lounaan ja kahvin, asiakas vastaa kuljetuskustannuksista 	20,00 €	Kerta
<ul style="list-style-type: none"> Päivätoiminta 2,5 tuntia, sisältää kahvin, asiakas vastaa kuljetuskustannuksista 	10,00 €	Kerta
<ul style="list-style-type: none"> Etäpäivätoiminta <ul style="list-style-type: none"> ~~Kotihoidon ja omaishoidon tuen asiakkaille etäpäivätoiminta on maksuton lisäpalvelu. Päivätoiminnan palveluaikaa ei sisällytetä kotihoidon maksun perusteena oleviin käyntiaikoihin~~ 	4,40 €	kerta (45 min.)
Kehitysvammaisten ja vammaisten henkilöiden päivä- ja työtoiminnan ateriamaksut <ul style="list-style-type: none"> Lounas ja iltapäiväkahvi/välipala 	6,10 €	päivämaksu/hlö

7.4. PERHEHOITO		
Osavuorokautinen perhehoito asiakkaan luona	13,20 €	kerta
<ul style="list-style-type: none"> Asiakasmaksu sisältää asiakkaan tarpeen mukaisen hoidon ja huolenpidon sekä muun toimintakykyä ylläpitävän ja edistävän toiminnan Enintään 3 h / kerta 		

Lyhytaikainen perhehoito asiakkaan luona	24,60 €	vuorokausi
<ul style="list-style-type: none"> Asiakasmaksu sisältää asiakkaan tarpeen mukaisen hoidon ja huolenpidon sekä muun toimintakykyä ylläpitävän ja edistävän toiminnan 		
Osavuorokautinen perhehoito perhehoitajan luona	17,80 €	kerta
<ul style="list-style-type: none"> Asiakasmaksu sisältää asiakkaan tarpeen mukaisen hoidon ja huolenpidon sekä muun toimintakykyä ylläpitävän ja edistävän toiminnan. Asiakasmaksu sisältää myös ateriat ja muun ylläpidon. 		
Lyhytaikainen perhehoito perhehoitajan luona	35,70 €	vuorokausi
<ul style="list-style-type: none"> Asiakasmaksu sisältää asiakkaan tarpeen mukaisen hoidon ja huolenpidon sekä muun toimintakykyä ylläpitävän ja edistävän toiminnan. Asiakasmaksu sisältää myös ateriat ja muun ylläpidon. 		
Pitkäaikainen perhehoito	kuukausimaksu	
<ul style="list-style-type: none"> Asiakasmaksu määräytyy asiakkaan maksukyvyn mukaan. Maksu saa olla Asiakasmaksulain 7 c §:n mukaan enintään 85 prosenttia asiakkaan kuukausituloista, joista on tehty Asiakasmaksulain 10 c ja 10 d §:ssä säädettyt vähennykset. Jos asiakas on välittömästi ennen 1 momentissa tarkoitettua palvelun alkamista elänyt yhteistaloudessa avioliitossa tai avoliitossa ja hänen tulonsa ovat suuremmat kuin puolison tulot, maksu määräytyy puolisojen yhteenlaskettujen kuukausitulojen perusteella. Tällöin maksu saa olla enintään 42,5 prosenttia puolisojen yhteenlasketuista kuukausituloista, joista on tehty Asiakasmaksulain 10 c §:n 1 momentissa tarkoitettut vähennykset. Jos kuitenkin kumpikin puolisoista on ympärivuorokautisessa palveluasumisessa, pitkäaikaisessa perhehoidossa tai pitkäaikaisessa laitoshoidossa, maksu määräytyy siten kuin Asiakasmaksulain 7 c §:n 1 momentissa säädetään. Hyvinvointialueen Kunnan tai kuntayhtymän on maksua määrätessään huolehdittava siitä, että asiakkaan henkilökohtaiseen käyttöön jää käyttövara, joka on pitkäaikaisen perhehoidon asiakkaalle vähintään 182 euroa kuukaudessa. Perhehoidon kuukausimaksua maksavalta asiakkaalta ei peritä samanaikaisesti muita lyhytaikaisen sosiaalihuollon palveluiden maksuja, kuten päivätoiminnan ateriamaksuja. Alle 16-vuotiaalta peritään maksukyvyn mukainen asiakasmaksu. Sosiaaliturvaetuudet, kuten elatusapu, lapsilisä, vammaistuki peritään harkinnan mukaan ylläpidon korvaukseksi. 		
KEHITYSVAMMAISTEN JA VAMMAISTEN HENKILÖIDEN PERHEHOITO		
<p>Kehitysvammaisten erityishuoltona ja vammaispalvelulain perusteella järjestetystä perhehoidosta voidaan periä maksut ylläpidosta, kuten ravinnosta ja asumisesta sekä muista asiakkaan käyttämistä palveluista (mm. vaatehuolto, sauna) ja tarvikkeista (esim. hygieniatarvikkeet, siivousvälineet). Perhehoidon ylläpitomaksuna voidaan periä enintään perhehoitajan saaman kulukorvauksen mukainen summa.</p>		
Osavuorokautinen perhehoito, perhehoitajan luona, 16 vuotta täyttäneet	12,80 €	osapäivämaksu
Osavuorokautinen perhehoito, perhehoitajan luona, alle 16-vuotiaat	0,00 €	
<ul style="list-style-type: none"> Asiakasmaksua ei peritä asiakkaan omassa kodissa järjestetystä perhehoidosta. Asiakasmaksu peritään korvauksena ylläpidosta, joka sisältää ateriat, majoituksen ja muut ylläpidon tarvikkeet ja välineet 		
Lyhytaikainen perhehoito, perhehoitajan luona, 16 vuotta täyttäneet	25,40 €	Päivämaksu
Lyhytaikainen perhehoito, perhehoitajan luona, alle 16-vuotiaat	0,00 €	
<ul style="list-style-type: none"> Asiakasmaksua ei peritä asiakkaan omassa kodissa järjestetystä perhehoidosta. Asiakasmaksu peritään korvauksena ylläpidosta, joka sisältää ateriat, majoituksen ja muut ylläpidon tarvikkeet ja välineet. 		
Perhehoidon tuntihoito hoitajan luona,	0,00 €	kolme tuntia

enintään 3 h/kerta	
<ul style="list-style-type: none"> Asiakasmaksua ei peritä lainkaan kehitysvammaisten perhehoidon tuntihoitossa hoidon pituuden ollessa enintään 3 h/krt, tämän ylittävä perhehoito on osavuorokautista perhehoitoa. 	
Pitkäaikainen perhehoito	kuukausimaksu
<ul style="list-style-type: none"> Ylläpitokorvauksena peritään asiakkaalta enintään perhehoitajalle maksettavan kulukorvauksen mukainen määrä. Asiakkaalle tulee jäädä kuukausittaiseksi käyttövaraksi vähintään 182,00 euroa. Ylläpitokorvaus sisältää asumisen, ravinnon ja muut tavanomaiset ylläpitoon liittyvät kulut. Perhehoidon kuukausimaksua maksavalta asiakkaalta ei peritä samanaikaisesti muita lyhytaikaisen sosiaalihuollon palveluiden maksuja, kuten päivätoiminnan ateriamaksuja. Alle 16 -vuotiaalta ei peritä ylläpitokorvausta. 	

7.5. LASTENSUOJELUN SIAISHUOLTO																	
Perhehoito / asumispalvelu / laitoshoido	kuukausimaksu																
<ul style="list-style-type: none"> Perittävä maksu voi olla enintään 2048,60 euroa kuukaudessa. Enimmäismaksu on lapsen elatuksesta annetun lain 1-3 § perusteella määräytyvän elatusavun suuruinen, Lapsen saadessa perhehoitoa, laitoshuoltoa tai asumispalveluja lastensuojelulain mukaisena sijais- tai jälkihuoltona taikka avoimuksen tukitoimena voidaan maksua vahvistamatta periä ja nostaa elatusavut. Kustannusten korvaamiseksi voidaan harkinnanvaraisesti periä maksu lapsen tai nuoren asiakasmaksulain 14 §:n mukaisista tuloista, korvauksista ja saamisista. Kertaluonteiset tulot, korvaukset ja saamiset varataan kokonaan itsenäistymistä varten. Lastensuojelulain 77 § mukaan 40 prosenttia lapsen tuloista varataan itsenäistymisvaroiksi. Vanhemmille voidaan määrittellä maksukyvyyn mukaan määräytyvä asiakasmaksu. Jos vanhempi on määrätty maksamaan elatusapua, hänelle ei määrittellä asiakasmaksua, koska elatusapu peritään suoraan kunnalle. Asiakasmaksu määrittellään vain vanhemmille, joilla ei ole maksettavana vahvistettua elatusapua, eikä elatussopimuksen tekeminen ole mahdollista. Kelan maksaessa elatustukea (elatusapu on pienempi kuin elatustuki tai sitä ei ole tulottomuuden takia vahvistettu, isyyttä ei ole vahvistettu, elatussopimusta ei ole voitu vahvistaa samaan aikaan kuin isyys tai elatusvelvollinen on laiminlyönyt vahvistetun elatusavun maksamisen) peritään elatustuki. Mikäli vanhempi on työtön eikä elatusapua ole vahvistettu elatussopimuksella tai oikeuden päätöksellä, peritään hoidon tai palvelun kustannusten korvaukseksi työmarkkinatuen tai työttömyyspäivärahan lapsikorotus. Vanhemmilta, joille ei ole vahvistettu tai saada vahvistettua elatusapua tai sitä ei peritä, peritään lastensuojelun asiakasmaksu oheisen taulukon mukaisesti: <table border="1" data-bbox="167 1563 1034 1839"> <thead> <tr> <th>Nettotulot vähennysten 16jälkeen</th> <th>Perintäprosentti</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>0 - 600 €</td> <td>Ei perintää</td> </tr> <tr> <td>601 - 800 €</td> <td>10 %</td> </tr> <tr> <td>801 - 1000 €</td> <td>12 %</td> </tr> <tr> <td>1001 - 1200 €</td> <td>14 %</td> </tr> <tr> <td>1201 € -</td> <td>16 %</td> </tr> </tbody> </table> <ul style="list-style-type: none"> Kun sijoitettuja lapsia on useampia, maksua korotetaan sijoitettujen lasten lukumäärän mukaan. <table border="1" data-bbox="167 1906 1034 1980"> <thead> <tr> <th>Sijoitettujen lasten lukumäärä</th> <th>Korotusprosentti</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1</td> <td>Ei korotusta</td> </tr> </tbody> </table>		Nettotulot vähennysten 16jälkeen	Perintäprosentti	0 - 600 €	Ei perintää	601 - 800 €	10 %	801 - 1000 €	12 %	1001 - 1200 €	14 %	1201 € -	16 %	Sijoitettujen lasten lukumäärä	Korotusprosentti	1	Ei korotusta
Nettotulot vähennysten 16jälkeen	Perintäprosentti																
0 - 600 €	Ei perintää																
601 - 800 €	10 %																
801 - 1000 €	12 %																
1001 - 1200 €	14 %																
1201 € -	16 %																
Sijoitettujen lasten lukumäärä	Korotusprosentti																
1	Ei korotusta																

2	15 %
3	30 %
4	45 %
5 tai useampia	60 %

- Vanhempien nettotuloista tehdään niin kutsuttu lapsivähennys kotona asuvien huollettavien lasten osalta. Yhdessä asuvilta vanhemmilta vähennetään 80 euroa / huollettava kotona asuva lapsi / vanhempi. Yksin asuvilta vanhemmalta vähennetään 160 euroa / huollettava kotona asuva lapsi. Lapsivähennystä ei tehdä sijoitettavan lapsen osalta.

7.6. OMAISHOITO		
Omaishoitajan lakisääteisen vapaan aikana hoidettavalle annettavista palveluista perittävä asiakasmaksu	12,80 €	vuorokausimaksu
<ul style="list-style-type: none"> • Omaishoitajan lakisääteisen vapaan aikaisista palveluista peritään asiakasmaksu vuorokausiperusteisesti. • Asiakasmaksu lisäksi ei peritä erillismaksuja aterioista tai muista palvelupakettiin kuuluvista palveluista. • Maksua ei peritä, jos vapaa järjestetään sijaisomaishoidon avulla, hoidettavan kotona tai jos hoidettava on alle 16-vuotias • Ensisijaisesti peritään erityislain mukaan annettava palvelun asiakasmaksu, mikäli maksu on asiakkaalle edullisempi. 		
Omaishoidon sijaisapu		
0 – 2 h	10,60 €	käyntimaksu
2 – 4 h	18,00 €	
4 – 6 h	23,00 €	
yli 6 h	28,10 €	
Kehitysvammaisten ja vaikeavammaisten henkilöiden omaishoitajan vapaan aikaiset palvelut <ul style="list-style-type: none"> • Asiakasmaksua ei peritä asiakkaan omassa kodissa perhehoitona toteutettujen vapaapäivien ajalta • Ensisijaisesti peritään erityislain mukaan annettavan palvelun asiakasmaksu, mikäli maksu on asiakkaalle edullisempi. 		

7.7. ASUMISPALVELUT		
7.7.1. Ikäihmisten asumispalvelut		
<ul style="list-style-type: none"> • Ikääntyneiden asumispalveluissa asiakasmaksu tarkistetaan vuosittain, tällöin asiakkaalle tehdään maksupäätös ajantasaisilla tulotiedoilla. Maksua tarkistetaan tarvittaessa useammin asiakkaan tulojen / maksukyvyyn oleellisesti muuttuessa. • Korvaavaa maksupäätöstä ei kuitenkaan tehdä, jos asiakasmaksun korotus jää alle 10 €/kk 		
Ateriavuorokausipaketti		
Ateriavuorokausipaketti, asumispalveluyksiköt, omat	~~14,90€~~ 16,60 €	ateriavuorokausi aamupala lounas päiväkahvi päivällinen iltapala
• Erikseen ostettuina prosenttia ateriavuorokausihinnasta	10 %	
	35 %	
	10 %	
	35 %	
	10 %	
Ateriavuorokausipaketti, asumispalveluyksiköt ostopalvelut		

<ul style="list-style-type: none"> • Palveluntuottajan kilpailutukseen liittyvän hinnan mukaan 		
Osavuorokautinen yhteisöllinen asuminen (Päiväpaikka)	19,40 €	osapäivämaksu
<ul style="list-style-type: none"> • Asiakasmaksun lisäksi ei peritä erillismaksuja aterioista tai muista osamaksuvuorokautisen asumisen palvelupakettiin kuuluvista palveluista. 		
Lyhytaikainen asuminen	35,70 €	vuorokausimaksu
<ul style="list-style-type: none"> • Asiakasmaksun lisäksi ei peritä erillismaksuja aterioista tai muista lyhytaikaisen asumisen palvelupakettiin kuuluvista palveluista. • Lyhytaikainen palveluasuminen ei kerrytä maksukattoa • Asiakas tuo mukanaan omat lääkkeensä, vaatteet, henk.koht. hygienian hoitoon tarvittavat välineet, kuten vaipat ja liikkumisen apuvälineet • Lyhytaikaishoidon vuorokausikohtaista asiakasmaksua peritään maksimissaan kolme kuukautta • Lyhytaikainen palveluasuminen voi olla myös tilapäistä kriisihoitoa 		
Yhteisöllinen asuminen	kuukausimaksu	
<ul style="list-style-type: none"> • Maksut määräytyvät kotihoidon maksutaulukon mukaisesti, enintään 35 % asiakkaan veronalaisista ansio- ja pääomatuloista, joista on tehty Asiakasmaksulain 10 c ja 10 g §:ssä säädetty vähennykset. Asiakkaalle jätetään kuukausittaiseksi käyttövaraksi vähintään 182 euroa. • Asiakas maksaa palveluista käyttönsä mukaisesti: <ul style="list-style-type: none"> o kotihoidon maksut o tukipalveluiden maksut o ateriapalveluiden maksut • Asiakasmaksut peritään tämän hinnaston mukaisesti. • Lisäksi asiakas maksaa vuokran 		
Ympäriavuorokautinen palveluasuminen	kuukausimaksu	
<ul style="list-style-type: none"> • Asiakasmaksu määräytyy asiakkaan maksukyvyn mukaan. • Maksu saa olla Asiakasmaksulain 7 c §:n mukaan enintään 85 prosenttia asiakkaan kuukausituloista, joista on tehty Asiakasmaksulain 10 c ja 10 d §:ssä säädetty vähennykset. • Jos asiakas on välittömästi ennen 1 momentissa tarkoitettujen palvelun alkamista elänyt yhteistaloudessa avioliitossa tai avoliitossa ja hänen tulonsa ovat suuremmat kuin puolison tulot, maksu määräytyy puolisojen yhteenlasketujen kuukausitulojen perusteella. Tällöin maksu saa olla enintään 42,5 prosenttia puolisojen yhteenlasketuista kuukausituloista, joista on tehty Asiakasmaksulain 10 c §:n 1 momentissa tarkoitettut vähennykset. Jos kuitenkin kumpikin puolisoista on ympärivuorokautisessa palveluasumisessa, pitkäaikaisessa perhehoidossa tai pitkäaikaisessa laitoshoidossa, maksu määräytyy siten kuin Asiakasmaksulain 7 c §:n 1 momentissa säädetään. • Hyvinvointialueen on maksua määrätessään huolehdittava siitä, että asiakkaan henkilökohtaiseen käyttöön jää käyttövara, joka on ympärivuorokautisen palveluasumisen asiakkaalle vähintään 182 euroa kuukaudessa. • Asiakasmaksu muodostuu asumisesta, hoivasta ja huolenpidosta sekä aterioista. <ul style="list-style-type: none"> o Palveluihin sisältyvät asiakkaan tarpeen mukainen hoito ja huolenpito, ateria-, vaatehuolto-, peseytymis- ja siivouspalvelut sekä osallisuutta ja sosiaalista kanssakäymistä edistävät palvelut. o Vuokran (lisäksi vesi ja sähkö) maksaa asiakas erikseen o Palveluja järjestetään asiakkaan tarpeen mukaan ympärivuorokautisesti 		
7.7.2. Kehitysvammaisten erityishuoltona järjestetyn asumispalvelun maksut ja vammaispalvelulain mukaisen asumisen ateriamaksut		
Ateria, koko päivä (2 lämmintä ateriaa, aamu- ja iltapala sekä välipala)	~~13,80 €~~ 14,90 €	päivämaksu / hlö
<ul style="list-style-type: none"> • Asumispalveluyksiköt 		

Aamupala	1,10 € ~~1,20 €~~	ateria
Lounas	5,50 € ~~5,90 €~~	ateria
Välipala	0,60 € ~~0,70 €~~	ateria
Päivällinen	5,50 € ~~5,90 €~~	ateria
Iltapala	1,10 € ~~1,20 €~~	ateria
Ylläpitomaksu (yhtenäistetty Etovasta siirtyvien palvelujen kanssa)	41,80 € ~~43,10 €~~	kk
<ul style="list-style-type: none"> Asiakasmaksu peritään korvauksena aterioista ja muusta ylläpidosta, joka sisältää jokapäiväiseen elämään liittyvät menot yhteishankintana hankituista tarvikkeista tai palveluista jaettuna todellisten kustannusten mukaan. Ylläpitomaksu voi sisältää esim. internetyhteyden, siivous- ja hygieniatarvikkeiden kustannuksia. 		
Vammaispalveluista järjestetty sosiaalihuoltolain mukainen asumispalvelu		
Tuettu asuminen kotiin		
<ul style="list-style-type: none"> Ei peritä maksua 		
Pitkäaikainen yhteisöllinen asuminen		
<ul style="list-style-type: none"> Maksut määräytyvät kohdan mielenterveys- ja päihdeasumispalvelut (7.7.3 kohdan) mukaan 		
Pitkäaikainen ympärivuorokautinen palveluasuminen		
<ul style="list-style-type: none"> Maksut määräytyvät kohdan mielenterveys- ja päihdeasumispalvelut (7.7.3 kohdan) mukaan 		
Vammaispalvelujen ja kehitysvammaisten erityishuollon muut maksut		
Tilapäishoidon maksut 16 vuotta täyttäneet:		
<ul style="list-style-type: none"> koko asumispaketti (yli 12 h) osa-asumispaketti (12 h tai vähemmän) omaishoidon tuen vapaa 	35,20 € 21,30 € 12,80 €	vrk / hlö
Aamu- ja / tai iltapäivätoiminta toisen asteen opinnoissa, 16 vuotta täyttäneet	6,10 €	päivämaksu
Leirimaksu (16 vuotta täyttäneet) kokko asumispaketti	33,50 €	euroa / hlö / vrk

7.7.3. Mielenterveys- ja päihdeasumispalvelut

Yhteisöllinen asuminen	kuukausimaksu
<ul style="list-style-type: none"> Maksut määräytyvät kotihoidon maksutaulukon mukaisesti, enintään 35 % asiakkaan nettokuukausituloista. Asiakkaalle jätetään kuukausittaiseksi käyttövaraksi tuloista vähintään 182,00 euroa. Asiakas maksaa palveluista käyttönsä mukaisesti: <ul style="list-style-type: none"> palvelumaksut ateriapalveluiden maksut Asiakasmaksut peritään tämän hinnaston mukaisesti. Lisäksi asiakas maksaa vuokran 	
Ympärivuorokautinen palveluasuminen	kuukausimaksu
<ul style="list-style-type: none"> Asiakasmaksu määräytyy asiakkaan maksukyvyn mukaan. Maksu saa olla Asiakasmaksulain 7 c §:n mukaan enintään 85 prosenttia asiakkaan kuukausituloista, joista on tehty Asiakasmaksulain 10 c ja 10 d §:ssä säädetyt vähennykset. Jos asiakas on välittömästi ennen 1 momentissa tarkoitettujen palvelun alkamista elänyt yhteistaloudessa avioliitossa tai avoliitossa ja hänen tulonsa ovat suuremmat kuin puolison tulot, maksu määräytyy puolisojen yhteenlasketujen kuukausitulojen perusteella. Tällöin maksu saa olla enintään 42,5 prosenttia puolisojen yhteenlasketuista kuukausituloista, joista on tehty Asiakasmaksulain 10 c §:n 1 momentissa tarkoitettujen vähennykset. Jos kuitenkin kumpikin puolisoista on pitkäaikaisessa ympärivuorokautisessa tehostetussa 	

<p>palveluasumisessa, pitkäaikaisessa perhehoidossa tai pitkäaikaisessa laitoshoidossa, maksu määräytyy siten kuin Asiakasmaksulain 7 c §:n 1 momentissa säädetään.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Asiakkaalle jätetään kuukausittaiseksi käyttövaraksi kuitenkin pitkäaikaisessa mielenterveys- ja päihdeasumispalveluissa vähintään 182,00 euroa • Asiaksmaksu muodostuu asumisesta, kuntoutumisen tukemisesta, huolenpidosta sekä aterioista.   <ul style="list-style-type: none"> ○ Vuokran (lisäksi vesi ja sähkö) maksaa asiakas erikseen ○ Palveluja järjestetään asiakkaan tarpeen mukaan ympärivuorokautisesti
--

7.8. SOSIAALIHUOLLON LAITOSHOIDON MAKSUT		
Pitkäaikainen sosiaalihuollon mukainen laitoshoido	kuukausimaksu	
<ul style="list-style-type: none"> • Pitkäaikaisessa laitoshoidossa olevalta peritään maksukyvyyn mukaan määräytyvä maksu. • Maksu saa olla Asiakasmaksulain 7 c §:n mukaan enintään 85 prosenttia asiakkaan kuukausituloista, joista on tehty Asiakasmaksulain 10 c ja 10 d §:ssä säädettyt vähennykset. • Jos asiakas on välittömästi ennen 1 momentissa tarkoitetun palvelun alkamista elänyt yhteistaloudessa avioliitossa tai avoliitossa ja hänen tulonsa ovat suuremmat kuin puolison tulot, maksu määräytyy puolisojen yhteenlaskettujen kuukausitulojen perusteella. Tällöin maksu saa olla enintään 42,5 prosenttia puolisojen yhteenlasketuista kuukausituloista, joista on tehty Asiakasmaksulain 10 c §:n 1 momentissa tarkoitetut vähennykset. Jos kuitenkin kumpikin puolisoista on pitkäaikaisessa ympäri vuorokautisessa tehostetussa palveluasumisessa, pitkäaikaisessa perhehoidossa tai pitkäaikaisessa laitoshoidossa, maksu määräytyy siten kuin Asiakasmaksulain 7 c §:n 1 momentissa säädetään. • Hyvinvointialueen kunnan tai kuntayhtymän on maksua määrätessään huolehdittava siitä, että asiakkaan henkilökohtaiseen käyttöön jää käyttövara, joka on pitkäaikaisen laitoshoidon asiakkaalle vähintään 122 euroa kuukaudessa. 		
Tähkän arviointijakso	54,60 € 12,80 €	Hoitopäivä vuorokausi
<ul style="list-style-type: none"> • Ei kerrytä terveydenhuollon maksukattoa 		
Lyhytaikainen laitoshoido	54,60 € 66,90 €	hoitopäivä
<ul style="list-style-type: none"> • myös ostopalveluiden osalta asiakasmaksu laskutetaan hyvinvointialueelta kuntayhtymästä • Kotiutus- ja arviointiyksikkö, lyhytaikaishoido (Tuusula) • Tinter (Tuusula intervalli) 		
Lyhytaikainen / Ridasjärven päihdehoitokeskus	54,60 € 66,90 €	hoitopäivä
Lyhytaikainen laitoshoido maksukaton täyttymisen jälkeinen maksu	25,10 €	hoitopäivä
Ikäihmisten tilapäinen kriisiasuminen	35,70 €	vuorokausi
<ul style="list-style-type: none"> • tilapäinen kriisiasuminen voidaan toteuttaa joko <ul style="list-style-type: none"> ○ lyhytaikaisessa ikäihmisten perhehoidossa hoitajan kotona tai ○ ikäihmisten perhekodissa tai ○ yksityisen palvelutuottajan ympäri vuorokautisessa tehostetussa palveluasumisessa ○ oman tuotannon palveluasumisyksikössä tai laitoshoidossa 		
Päivä- ja yöhoidon maksu	25,10 € 30,70 €	päivä tai yö
<ul style="list-style-type: none"> • Sosiaalihuollon laitospalvelulla tarkoitetaan hoidon ja kuntouttavan toiminnan järjestämistä jatkuvaa hoitoa tarjoavassa toimintayksikössä. • Asiaksmaksun lisäksi ei peritä erillismaksuja aterioista tai muista lyhytaikaisen laitoshoidon palvelupakettiin kuuluvista palveluista. • maksukaton ylittymisen jälkeen lyhytaikaisesta laitoshoidosta peritään hoitopäivältä 25,10 euroa. 		

<ul style="list-style-type: none"> Asiaksmaksu ei peritä luvussa 3.1. esitetyn listauksen mukaisesti, lukuun ottamatta alle 18-vuotiaita, joilta peritään asiaksmaksu enintään seitsemältä päivältä kalenterivuodessa. Asiaksmaksua ei peritä sen jälkeen, kun hoitopäiviä on kertynyt yli seitsemän. 	
Pitkäaikainen laitoshoido	kuukausimaksu
<ul style="list-style-type: none"> Asiaksmaksu määräytyy asiakkaan maksukyvyn mukaan. Maksu saa olla Asiaksmaksulain 7 c §:n mukaan enintään 85 prosenttia asiakkaan kuukausituloista, joista on tehty Asiaksmaksulain 10 c ja 10 d §:ssä säädetty vähennykset. Jos asiakas on välittömästi ennen 1 momentissa tarkoitettun palvelun alkamista elänyt yhteistaloudessa avioliitossa tai avoliitossa ja hänen tulonsa ovat suuremmat kuin puolison tulot, maksu määräytyy puolisojen yhteenlaskettujen kuukausitulojen perusteella. Tällöin maksu saa olla enintään 42,5 prosenttia puolisojen yhteenlasketuista kuukausituloista, joista on tehty Asiaksmaksulain 10 c §:n 1 momentissa tarkoitettut vähennykset. Jos kuitenkin kumpikin puolisoista on pitkäaikaisessa ympärivuorokautisessa tehostetussa palveluasumisessa, pitkäaikaisessa perhehoidossa tai pitkäaikaisessa laitoshoidossa, maksu määräytyy siten kuin Asiaksmaksulain 7 c §:n 1 momentissa säädetään. Hyvinvointialueen Kunnan tai kuntayhtymän on maksua määrätessään huolehdittava siitä, että asiakkaan henkilökohtaiseen käyttöön jää käyttövara, joka on pitkäaikaisen laitoshoidon asiakkaalle vähintään 122 euroa kuukaudessa. 	

7.9. ATERIAPALVELUT		
Päivä- ja työtoiminnan ateriat	~~6,10 €~~ 6,30 €	lounas

7.10. LIKKUMISTA TUKEVAT PALVELUT		
Sosiaalihuoltolain ja vammaispalvelulain mukaisten liikkumista tukevien kuljetuspalveluiden maksut (Asiointi- ja virkistysmatkat, työmatkat, vaikeavammaisten kuljetuspalvelut): Kuntakohtainen julkisen joukkoliikenteen kilometripohjainen maksu tai HSL: alueen mukainen maksu.		
Asiointi- ja virkistysmatkat, omavastuu		
<ul style="list-style-type: none"> Matkojen omavastuu vastaa Keusoten alueen alimman sisäisen joukkoliikenteen lipun hintaa <ul style="list-style-type: none"> enintään 20 km, 18 vuotta täyttäneet asiakkaat enintään 20 km, alle 18 vuotiaat asiakkaat 20-40 km, 18 vuotta täyttäneet asiakkaat 20-40 km, alle 18 vuotiaat asiakkaat 40-60 km, 18 vuotta täyttäneet asiakkaat 40-60 km, alle 18 vuotiaat asiakkaat yli 60 km, julkisen liikenteen maksua vastaava korvaus rintamaveteraanit ja sotainvalidit 	2,00 € 1,00 € 2,90 € 1,40 € 4,50 € 2,20 € ei maksua	yhdensuuntainen matka
<ul style="list-style-type: none"> Työmatka (Vammaispalvelulaki) <ul style="list-style-type: none"> julkisen liikenteen maksua vastaava korvaus 		omavastuu / matka
<ul style="list-style-type: none"> Opiskelumatka (Vammaispalvelulaki) <ul style="list-style-type: none"> Kelan tukemien opiskelumatkojen omavastuuta vastaava maksu (tai pienempi julkisen liikenteen maksu) 	47,30 €	omavastuu / matka Kelan omavastuu
<ul style="list-style-type: none"> Vaikeavammaisten päivätoiminnan kuljetuspalvelu <ul style="list-style-type: none"> julkisen liikenteen maksua vastaava korvaus 		kuljetukset ensisijaisesti yhteiskuljetuksina
Kehitysvammaisten erityishuollon muut matkat		

<ul style="list-style-type: none"> • Erityishuollon matkat <ul style="list-style-type: none"> o Ei omavastuuta 		
---	--	--

Sosiaalihuoltolain mukaisissa liikkumista tukevissa palveluissa, lukuun ottamatta julkisten liikennevälineiden käytön ohjausta ja ohjattua harjoittelua, noudatetaan taloudellista tarveharkintaa ja tulo- ja varallisuusrajoja, jotka hyvinvointialueen aluehallitus vuosittain vahvistaa osana asiakasmaksuja.		
Tulo- ja varallisuusrajat	Tulorajat	Varallisuusrajat
Yhden hengen talous <ul style="list-style-type: none"> • tulo- ja varallisuusrajat 1.3.2024 alkaen 	1400 €/brutto/kk	5000 €
Kahden hengen talous <ul style="list-style-type: none"> • tulo- ja varallisuusrajat 1.3.2024 alkaen 	2500 €/brutto/kk	8000 €